

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS

RINCON 121

Entre Treinta y Tres é Ituzaingó

SETMANARI CATALÁ Y LITERARI

SUSCRICIO ADELANTADA

Ciutat	ps. 0.50
Campanya	„ 0.60
Exterior	„ 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, MARS 13 DE 1887.

Supliquém als nostres agents y subscriptors de fora y de la Capital, que al notar lo mes petit retard ó falta en l' envió del periodich, ho posin en coneixement d' aquesta administració.

Aixís mateix devém dir que 'ls subscriptors que 's trobin en descubert procurarán posarhi al corrent de la suscripció si volen llegir LA GRALLA.

CONTESTACIÓ AL DISCURS

DEL SENYOR

NUÑEZ DE ARCE

PER DON

VALENTÍ ALMIRALL

PRESIDENT DEL "CENTRO CATALÁ"

Mes, si en lo punt que analiso 'm confeso paladinament vostre inferior, la circumstancia d' esser catalá y de concixer, encara que no tant com vos, lo castellá, 'm dona una ventatja apreciable en la present lluyta. No soch jo capás, ho repeteixo, de escriurer en vostra llengua nàdiva ab los primors ab los quals vos podeu adornar vostra prosa, pero en cambi, com lo estudiant del Quixot, me crech sa-

ber exposar las mevas rahons ab certa claretat, que las posi al alcansa dels que las llegeixin y escoltin, y además conech la meva llengua catalana ab la perfecta facilitat de que parla Lord Macaulay en lo párrafo transcrit. Posseheixo, donchs, duas de las llenguas peninsulars nacionals, y vos haveu demostrat en vostre discurs que d' ellas sols ne coneixen una, puig que, á coneixer las duas, no haurían incorregut en las equivocacions que patiu al ocuparvos de la meva obra *Lo Catalanisme*. Jo, en cambi, comprench perfectament vostre discurs, y podré, per tant combatrel ab armas de millor tremp que las que vos haveu esgrimit contra 'ls meus escrits en catalá.

Altra desventatja tinch respecte de vos, pero encara aquesta está també compensada. Vos, no sols haveu escullit lo tema de discussió, sino que haveu preparat vostra obre disposant de tot lo temps y del elements quh haveu cregut oportuns ó convenientes. Jo decs escriurer ab peu forsat y apremiat per la circumstancias, dech redactar la contestació á corre-cuyta, baix pena de privarla de tota oportunitat. Per ma fortuna, tinch la compensació de tratar una materia coneguda, en tant que á vos, si no m' enganyo, vos vingué compietament de nou. La impresió que vostre discurs m' ha causat, es la de que vos haveu ocupat del particularisme regionalista sense cap ó ab molt poca preparació, fins al punt de que, si algun llibre haveu consultat, haurá sigut d' algún autor francés, tan poch amich com vos de regionalisme. Segur, reguríssim es que en vostre bagatje científich, anti-particularista, no 's troban las grans obras dels tractatistas americans é inglesos, alemanys y suissos, que no han sigut traduhidas per nostres vehins de l' altra part dels Pirineus, y si

estich en lo cert al fer aquesta suposició, poch, molt poch podeu saber de particularisme ni de regionalisme; perque, podeu creurem, los fonaments científichs y las solucions prácticas de nostre sistema, avuy per avuy, sols en inglés y en alemany poden apendrer y profundisarse. Sense l' auxili d' aquestas duas llenguas, vos quedareu á la mateixa altura de molts de nostres compatricis, que fins anomenantse federals, y essent considerats prohoms, creuen que tota la essencia del federalisme se conté en las divagacions demolidoras de Proudhon ó en los cuentos fantásichs del *París en América* de Laboulaye, únichs textos que han arribat á sa noticia.

Quedém, donchs, compensats y fins orech que pera la batalla, lo sol está perfectament partit entre nosaltres. Estém ja en guardia y pot comensar la lluyta.

RAT-PENAT

Escullida era la concurrencia que lo diumenje omplena la sala d' espectacles de la catalanista *Rat-Penat*.

Dia á dia s' nota mes lo entussiasme que nostre colonia te per aquesta institució, lo propi que la simpatía que mereix á la gent del país, simpatía declarada per la premsa diaria en laudatorias crónicas.

Lo programa, que nostre llegidors ja coneixen, fou complert al peu de la lletra, meresquent los qui l' executaren, los generals aplaudiments de l' auditori y las particulars felicitacions de los representants de la premsa y altres personas que per sa ilustració, sont vots qu' afalagan á qui reb sos beneplacits. Tan la simpática Sra. Bedós, com los senyors Ribas y Sabaté (Mariano), interpretaren degudament la moralista comedia d' En Soler, *Per carta de mes*, conmoguent á los espectadors en mes d' un passatge y sobre tot en lo final.

La romansa «Recorts de ma terra,» estrenada aquella nit fou un triúmfo pera lo simpáctich Peret Sabaté, que la cantá ab lo gust que l' hi es peculiar, sent resaltar las bellas musicals que á lo mestre Borrell sabé inspirarli la poesia d' En Cadenet. Al acabar de cantar aquest número, lo públich demostrá sa bona impresió ab forts y repetits picaments de mans, deguent lo Sr. Sabaté, cantarla de nou, y mereixent al acabar, la mateixa, ó tal vegada millor mostra de entussiasme, que la primera vegada.

Lo senyor Hernando, llegi lo quadro d' En Vilanova «Un Perdulari, sent fortament aplaudit al final. Los nombrosos «xistes» que conté aytal producció no pogueren esser compresos per tota la concurrencia, mes no per aixó deixaren los intel·ligents de demostrar son agrado, fentse mes d' un panxó de riurer al veurer l' ingeni d' aquell mestre del gos, que fins li ensenya á robar.

Los senyors Pere Sabaté y Enrich Ráfols, eran los que acompanyats per l' aplaudit senyor Seguí, cantaren lo duetto de «I Puritani» recullint gran cantitat d' aplausos per la justesa y gust ab que l' hi donarén terme. No pogué esser repetit á pesar de la sollicitud del públich, per trobarse bastant cansat lo jove Pere Sabaté. En «Lo qu' es veu y lo que no 's veu» la Sra. Bedós, los senyors Sabaté (Marián y Pere) y lo senyor Ribas, mantingueren al públich en una riallada continua, qu' esclatá al últim de la pessa, en forts é iuterminals picaments de mans.

Lo duo de «El Juramento» cantat per lo senyors P. Sabaté y Benet Fugassot, obtingué com totas las pessas executadas, grans aplausos y gran cullita de felicitacions.

Per nostra part, felicitém á tots los que hi prengueren part aixís com á lo C. A. de la «Rat-Penat» per haber confiat l' éxit de la funció, á parts tan catalanistas com intel·ligents.

Nos en oblidabam: un aplauso als senyors F. Matarrodona y Joseph Baitx, Director y Sub-director respectivament del cos Dramátich.

AGUSTÍ JUNOY Y ARGENTÓ.

I.À ELLA!

A mon distinguit amich y ferm catalanista En

Foan Hernando.

¡Quantas voltas patria mía
he pensat ab ton amor!
quantas voltas desde 'l día
que plorant me despedía
de tú, patria del meu cor!
¡quantas voltas meditant
sobre ma negra ventura,
patria meva he estat pensant
si has anat rihent llesant
sobre mí glops d' amargura!
¡quantas voltas patria, aquí
ploraré ma trista sort!
¡quants cops plorareu ab mí

aquells ab que compartí
 aquell temps que ja s' es mort!
 Si aquest pensament cruel
 y aquella ditxa que 'm falta,
 omplan lo meu cor de fel
 y á bocins com lo fret gel
 se 'm fa l' anima malalta;
 y apagada ja la llum
 d' esperansa falaguera,
 s' es tornada espessit fum
 aquella tendre costum
 que 'm rodaba riallera;
 y sols veig ab tu la palma
 y lo jóu de mon deliri,
 que retornantme la calma
 ¡patria meva! estens la palma
 que mitiga mon martiri
 ¿podré resistir la pena
 qu' avuy claufica mon pit,
 per la que no trobo esmena,
 per eixa odiosa cadena
 que 'm fa esclau de dia y nit?
 no may patria del meu cor
 may, may te podré oblidar;
 si vull aparta 'l recort
 del teu virginal amor,
 mes ab tu tinch de pensar.
 Tu tancas tota ma gloria,
 tu vares donarme amichs,
 tú reyna de ma memoria
 fas que dins de mon cor mória
 lo doll de mos greus fatichs.
 Tu 'l primer bés me vas dar,
 tu 'm vas veurer pobrer á creixer,
 tu primera 'm vas bressar
 y si hi ha un Deu allá al altar,
 tu me 'l vas dar á coneixer.
 En los meus anys d' infantesa
 tot me reya y m' alegraba,
 tu 'm donabas ¡au ctesa
 que ab lo ser de ta puresa
 boig lo cor s' hi regalaba;
 y ab la llar verge y sagrada
 que cubria ton mantell,
 y ab la gloria desitjada
 que ab l' ausencia es anyorada,
 per mí, que porto 'l sagell
 de ser fill teu, no reposo
 pensant ab tu mare meva,
 alabarte mes, no goso

y si altre cosa m' imposito,
 entelo la gloria teva;
 porque per lo fill ausent,
 pél que viu per tu, amorosa,
 pél que sabentho ó inconscient
 dirigeix son pensament
 á tas platjas, patria hermosa,
 no veu en mitj l' armonia
 que li mostra l' Univers,
 altre lloch de mes valia;
 ¡ningú com tu patria mia!
 ton amor fa bó al pervers.

HORACI FLACII.

Efectes del entussiasme

Soch home molt dat á entussiasmarme.
 Crech qu' aixó no te res de dolent. ¡Pot un
 entussiasmarse per tantas cosas! Lo que si
 que rara vegada 'm succeheix que no pagui 'l
 pato al sortirme de las «casillas.» com vul-
 garment se diu

Quant veig una xicota ab un pamet d'
 aquells del *hú*, ja volaria entussiasmat á dirli
 quatre amoretas, si no tingués por, la vritat,
 de que 'm pogués surtir de trascantó una ma-
 deixa de recriminacions interminable, de part
 de qui las pot fer, la mitja taronja. No obs-
 tant, á voltas no 'm puch dominar, aixó deu
 estar en la sanch, y al passar pel meu costat
 una noya *caya* (aquesta paraula crech que
 perteneix al caló), se 'm remou tota ella, li
 tiro á parells las floretas, procuro seguirla pe-
 ra veure si 'l peix pica, creix en mi l' entus-
 siasme si la xicota no es esquerpa y quant ja
 penso que la cosa pot pintar, l' únich que 'm
 pinta es la porta pels nassos ab los epítetos
 de: ¡Tonto! ¡qué s' ha figurat aquet beneyt!
 ¡mudi d' ofici! ¡espéris, home, que li presenta-
 ré 'l gos de casa! y no sé cuántas escopeta-
 das del mateix sistema, dirigidas tctas á fer-
 me pagar car mon desmedit entussiasme pel
 «bello sexo.»

Mirin: no es per dirho, pero en alguna^s
 ocasions l' entussiasmarme ab facilitat m' ha
 costat trovarme en compromisos sérios. Una
 vegada 'm va costar un barret nou de trinca,

comprat á ca 'n Solé, y vareig tenir qu' anarmen á casa ab lo meló á la intemperie, lo mateix que si hagués perdut la xaveta com fan alguns per haver alsat una mica massa 'l colso. Sort qu' era de nit! pero la vergonya no mira may si un está á las foscas ó si be lo sol li escalfa 'l clatell. Mereix que 'ls hi espliqui 'l cas. Vaig anar un dia al teatro á escoltar la estudiantina «Figaro.» Que consti que soch afcionat á la guitarra y al cant flamench, per si algú de vostés vol convidarme á una festa d' aquesta naturalesa. Donchs si; las guitarras y bandurrias ecsecutavan ab sens igual maestría la magnífica sinfonia «Giralda,» y jo ja sentia en los primers compassos de la mateixa (la sinfonia) lo formigó precursor de l' entussiasme que, si senyors, se converteix en mí en una especie de deliri. Ja no podia estar quiet de cap manera. Seguí á la sinfonia un *pot-pourri* (aixís ho deya 'l cartell), com si diguessim, una *escudella* d' «aires españoles,» interpretats magistralment per aquells tranquís. Jo ja no hi veyia de cap ull, y á mida que creixia mon entussiasme anava desprementme primer del bastó, després del sobretodo y últimament del barret. Estich cert que si segueixen una mica mes los «aires,» m' hauria trovat despullat sense adonarmen. Quins crits de *jolé!* y alló que diuhen *¡viva tu mare!* y *salero!* y *bravo!*... Estaba fora de mí ab aquell burgit: solsament torní á la rahó á l' hora d' anarmen. Lo barret havia volat. Vaig pensar desseguít que potser lo qui se 'l va emportar li faria mes falta qu' á mí: aixó va consolarme de moment. Mes anava quedantme sol y no 'm decidia á sortir al carrer. ¡Me trovaba tan estrany ab bastó y sobretodo, pero sense barret! No sé 'l temps que vareig pasar en completa abstracció de mí mateix. Unicament recordo que al quedarme á las foscas per haver apagat lo gas l' encarregat de ferho, comensí á corre, á entrebancarme y á caure per tot arreu.

Al trovarme en lo carrer, feya un «griso» que tallaba l' alé. Quant sentia passos procuraba allunyarme, pero inútilment: los transeunts crech que 'm veyan venir de lluny y s' acostaban per veurem la fila. No vull recordarmen, perque si ells al mirarme sense barret no podian aguantar lo riurer, jo tampoch

podia aguantar lo fret que penetrantme per la closca baixaba per tot lo cos y fins 'm gelaba las betas dels calсотets.

Oh! y l' *entussiasme* meu en lo teatro no va ser res comparat ab 'l que vaig haver de sentir al arribar á casa. Es clar, era tan gran la «admiració» que sentiren al veurem d' aquell modo y ab una cara de prunas agres que no hi havia mes que demanar, que 's pensaban qu' havia fet alguna ximpleria y m' esbroncaren com á un malfactor.

Ben mirat, potser vaig sortirne baratet: qué méenos podia costarme una «explossió d' entussiasme» qu' un barret? Y si m' haguessen fet fonadís lo sobretodo? No hi pensem mes, perque are estich assegurat de contratemps consemblants: quan vaig de nit á algun puesto porto *bolet* y me 'l fico á la butxaca.

Es un remey segú pera que no me 'l prenguin.... si no me 'l treuhen de la butxaca.

ENRICH RAFOIS.

Nova teoria sobre las mareas

Al distingit professor En Tomás Claramunt.

Las nocions elementals no han bastat fins ara per explicar d' una manera satisfactoria lo fenómeno de las mareas.

S' entén molt bé que la Lluna aixequi las ayguas del Occéa en lo meridiá situat sota d' ella y que 's troba en lo hemisferi que la mira; mes no 'ns convencém quan se pretén explicar l' aixecament de las ayguas al propi temps en la part oposada del mateix meridiá. Existeix casi una contradicció ab las nocions elementals, que sembla demostrar que las ayguas aflueixen per tots costats vers la Lluna produhint marea alta en l' hemisferi situat del costat d' aquest astre y baixamar en tot l' oposat.

L' ingenyer Mr. Minary coneixent dits inconvenients, introduheix en la qüestió, l' acció de la forsa centrífuga, de tal modo, que sembla expresar completament la veritat dels fets.

«Si la Terra atrau la Lluna obligantla á fer sa revolució en 27 dies y mitj, eixa á son torn atrau també á la Terra, de manera que 'ls dos astres formen un sistema complert. Així, donchs, la Lluna no gira al engir del centre de la Terra, sinó que fá sa revolució al engir del centre de gravetat del sistema lo qual está situat 80 vegadas mes aprop del centre de la Terra, que del de la Lluna, tota vegada que las masses llunar y terrestre guardan eixa relació.

Es á dir que, lo centre de la Terra farà també una revolució en 27 dies y mitj al engir del centre de gravetat del sistema, estant situat sota la superfície terrestre á la distancia de la quarta part de radi próximament. En efecte, sent 60 radis terrestres la distancia de la Terra á la Lluna, suposant la unitat la massa d' aquesta y per lo tant 80 la de la Terra al de gravetat del sistema tindrà per expressió:

$$a = \frac{60 \times 80}{81} = 59,26 \text{ radis terrestres}$$

girant, donchs, los dos astres al engir del centre de gravetat del sistema, s' equilibran la forsa atractiva de la Lluna y la centrífuga desanrotllada en lo centre de la Terra.

Representem per 1 la forsa d' atracció de la Lluna sobre lo centre de la Terra, y la forsa centrífuga d' eixa. L' acció atractiva qu' exerceix la Lluna sobre 'l punt de la superfície de la Terra que la té en lo Zénit, será major que l' unitat tota vegada que la distancia al centre de la línia es de 59 radis terrestres. Creixent aquestas forsas d' atracció en rahó inversa de los quadrats de la distancia, sa expressió será

$$\frac{60^2}{59^2} \times 1 = 1,054$$

Hi haurá per lo tant marea alta en aquest punt en rahó del excés de 34 miléssimas, qu' es, per dirho així, un doch á la forsa centrífuga que permaneix igual á la unitat.

En lo punt de la Terra oposat al que considerém que té la Lluna en son Nadir, se verifica l' efecte invers, sent sa distancia á la Lluna de 61 radis terrestres en lloch de 60, la forsa atractiva que exerceix aquesta sobre dit punt será

$$\frac{60^2}{61^2} \times 1 = 0,967 \text{ ó}$$

33 miléssimas menos de la que s' exerceix en lo centre.

Hi haurá també marea alta en aquest punt precipitantse las ayguas en rahó de la forsa centrífuga igual á l' unitat sobre la atracció desminuida en 33 miléssimas.»

HORACI FLACH.

¡CABRERA!

NOVELA DE COSTUMS CATALANAS

PER

MO. GAGO.

Montevideo—Febrer del any vintiset de la Restauració
dels Jochs Florals

→ OFRENA ←

Direcció y Administració de LA GRALLA.

Benvolguts amichs catalanistas: Agrahit á la constant deferencia vostra, m' atreveixo á ofrenaros en propietat la present noveleta pera 'l sosteniment y milloras del semanari 'La Gralla'

Essent ja propietat vostra, m' honzaren pu-
blintla pera que surti de vostres mans vestida de festa.

Rebeca la ferma amical de vostre amich catalanista

Lo Cego

PRÓLECH

Moltas vegadas havem pensant si era convenient escriure prólechs ó introduccions en la totalitat dels llibres, y nos ha semblat que 'n alguns eran inconvenients, en altres inútils y en pochos necessaris.

En llibres que trácian de ciencias d' indagació, demostració y aplicació, los prólechs nos semblan inconvenients. En llibres d' pedagogía ó ensenyansa primaria notém que son inútils; pero no aixís en novelas y altres llibres d' instrucció recreativa ahont lo prólech ve á ésser lo reclam

quals quant mes variats son, mes empenyan lo desitj del poble per veurerlos; y sent mes grossa l' entrada mes cabal es la ganancia.

La nostre novela, mes qu' alguna altre li fa menester aquest reclam, puig élla nascuda á 'l escalf d' una ideya qu' encara es poch estudiada y molt menos entesa, té enemichs molt temibles, puig los té dins sa propia casa.

No hi fa res: no li ha de faltar ajuda de defensa quan se veïji que porta una gran voluntat y mes bona fé.

Y si després de; lo dit encara hi há qui quedi mal content, que prengui paciència y que 's fássi carrech que no havem sabut ferho millor.

Nosaltres hem copiat las figuras del natural pera presentarlas devant lo mon tal com nos ha semblat qu' havian d' ésser.

En dita narració posém de relleu la perturbació moral del caràcter catalá; lo desgavell de son sentit práctic, y lo pitjor de tot: l' empresonament de tot lo que dignifica la personalitat estética d' una regió del planeta.

Las figuras que 's mouhen en la present novela, 's presentan casi totas mitj hipócritas, no perque ho sian per naixensa; sinó perque la tiranía, en que 's veuhen obligats á viure y la falta d' instrucció práctica y forta, els-fá desconfiar d' ells mateixos. Já es elemental que la tiranía, no fá lo mal en lo qu' esclavisa sinó en lo que pudreix.

Ara, 'l que vulgui sébrer de qu' es tracta, que jiri 'l fall, miri y llegeixi.

(Seguirá)

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

Convocatoria pera 'ls del present any 1887.

Als experts trovadors y honorables escriptors de Catalunya y de tots los antichs comtats y realms, ahont la nostra llengua es parlada ó coneguda, los VII Mantadors del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona» en l' any XXIX de sa restauració, salut:

A fi de donar bon cumpliment á la honrosa comanda que 'l respectable Cos d' Adjunts nos feu lo dia 16 de Novembre del any propassat, vos convidam á pendrer part en los «Jochs Florals» d' enguany que, en conformitat als estatuts y bons costums establerts, se regirán per lo següent cartell:

Lo primer diumenge de Maig vinent, que s' escau enguany al dia 1, se celebrarà la poética festa, en la que serán adjudicats als autors de las tres mellors poesías que hi obten, los tres «Premis ordinaris» que ofereix cada any l' Excm Ajuntament de Barcelona, protector y ja de temps antich aymador de la Gaya ciencia.

Lo primer premi, que 's una «Englatina d' or», será donat al autor de la mellor poesia sobre fets històrics ó gestas gloriosas de Catalunya, ó bé sobre usatjes y costums de nostra benvolguda terra, essent preferida en igualtat de mérit la escrita en forma de romans ó llegenda.

De la segona joya, la «Viola d' or y d' argent,» se 'n farà entrega al autor de la mellor poesia lírica moral ó relijiosa.

Lo tercer premi, anomenat d' honor y cortesía, consistent en una «Flor natural», s' adjudicarà á la mellor composició en vers sobre punt que 's deixa al bon gust y franch arbitre del autor. Seguint la bella costum d' antich establerta, lo qui obtinga aqueix premi deurá ferne present á la dama de sa elecció, la qual proclamada «Reyna de la festa», entregará desde son seti presidencial tots los altres premis als guanyadors.

De mes á mes, lo Consistori ha rebut pera adjudicar en la mateixa festa 'ls següents «Premis extraordinaris:»

«Una col·lecció triada d' obras d' arqueologia,» ofrena del Excelentíssim é Ilustríssim senyor Bisbe de Barcelona, s' adjudicarà al autor de la mellor poesia que canti la incomparable bellesa de l' arquitectura gòtica, com la mes adecuada y propia del temple cristiá.»

«Una lira de plata,» dádiva de la Excelentíssima Diputació provincial de Tarragona, «á la mellor poesia encomiásta en sentit històrich, del héroe legendari Roger de Lluria.»

«Un ram d' olivera de plata,» donatiu de de la Excelentíssima Diputació Provincial de Lleyda, á la mellor poesia. «A la unitat de la pátria.»

«Un objecte d' art» ofrena del «Centre Catalá» á una poesia de tema lliure que s' ajusti al lema del escut de dit Centre: «Catalunya y avant.» De mes á mes, per acort del seu consell, lo «Centre Catalá» celebrarà una

vetllada en honor del poeta guanyador de dit premi.

«Un cuadro al oli,» pintat expofés per l' aventatjat artista don Modest Urgell, ofrena del Excelentíssim Ajuntament de Vilanova y Geltrú, al autor de la noveleta que mellor descriga «las costums de la familia obrera catalana enaltint las sevas virtuts.»

La «Col·lecció completa» de las obras publicadas per la «Associació d' excursions catalanas,» ofrena de la mateixa, autor del mellor «Estudi sobre cants, costums ó tradicions populars de Catalunya.»

«Una rosa de plata,» ofrena del senyor don Justí Pepratx, á la mellor poesia que 's refereca al Rosselló «exceptuan sols los assumptos que toquin á la política ó las vicissituds que n' han sigut consecuencia.

«Un objecte d' art,» donatiu d' alguns catalanistas, al millor treball en vers de carácter marcadament festiu humoristich y de mes escullida forma literaria.

«Un cuadro al carbó,» obra del distingit artista don Baldomero Galofre, qui l' ofereix per la millor elegia al immortal pintor Fortuny.

En conformitat ab los Estatuts dels Jochs Florals podrán otorgarse 'ls accésits y mencions honoríficas que 'ls Mantenedors judiquin merescuts.

Totas las composicions deuran ser rigurosament inéditas y estar escritas el antich ó modern catalá d' aquest principat ó de Mallorca y Valencia, ó en cuan sevol dels dialectes del Mitjorn de Fransa, ab tal que 'ls autors procurin escriure'las de la manera mes semblant lo antinch provensal ó catalá literari.

Lo consistori 's reserva per un any, á comptar del día de la fetxa, la propietat de las obras premiadas.

Tots los treballs deuran esser remesos á la Secretaría del Consistori (carrer d' Aragó, n.º 317, pis primer) avants del 1 d' Abril vinent, acompanyats del plech que continga 'l nom del autor y porti en lo sobrescrit lo títol y lema de sa respectiva composició.

Los plechs que contingan los noms dels autors no premiats se cremarán, com de costum, al acte mateix de la festa.

Que 'l Senyor vos dongui llum d' inspiració pera cantar ab esperit verament catalá «la Pátria, la Fé y l' Amor,» y á nosaltres discreció en jutjar y acert en premiar als mes dignes.

Fou escrit y firmat lo present cartell en la ciutat de Barcelona, al primer dia de Janer del any 1887, per los Mantenedors: Jaume Collet, Pbre., president,—Joseph Maria Arnau, vice-president.—Bernard Torroja.—Cés-saa August Torras.—Ramon Arabia y Solanas.—Ramon Enrich Bassegoda.—Pau Sans y Guitart, secretari.

Veus aqui l' extracte:

PIFIAS

Lo diumenge passat notarem que un *rat-penat* havia prés possessió del *Centro Catalá*. Durant l' espectacle no deixá may de volatejar per lo saló teatre reposant de tant en tant en un dels escuts catalans, ahont suposém tindrà son niu. Es estrany que 'ls socis de dit *Centro* no haijan suscrit ja una exposició á la Comissió Direcctiva pera que faja desaparèixer á dit *rat-penat*, perque segons han demostrat diferents voltas es lo aucell que mes por y mals de cap 'ls hi dona.

✧

Un crim d' aquells que fan posar los cabells de punta, se perpetrá en la nit del 13 al 14 de de aquets mes en lo poble de Sta. Rosa departamento de Canelones y en la persona de un paysá nostre; Anton Vila, d' ofici flaquer.

Per carta rebuda del nostre amich en D. Martí Torres, sabém que sortí á caball en volta las 3 de la tarde del 13, amanesquent estirat en la vora de un camí y á la distancia de unas 15 cuadras del poble, cosit á punyaladas puix se n' hi contaba 18 de mort, algunas d' ellas que 'l passaban de part á part.

Devant d' un acte que no revela sinó un instint lo mes depravat per part dels assessins que l' han portat á cap, no 'ns resta mes que cridar la atenció de las autoritats pera que 's logri la captura d' aquets que ab forma humana tenen encara ple sigle 19 entranyas de pantera.

Lo Consell Administratiu del *Rat-Penat* prepara ja per lo mes vinent una gran funció dramática, posantse en escena un dels millors dramas del teatre catalá, en el qual hi pendrán part dos damas catalanas.

Al mateix temps, sabem també, que probablement en lo mes de Maig comensarán á darse duas funcions mensuals.

Avant sempre, que d' aquesta manera arribará á portarse á cap l' objecte de la Societat.

TRENCA-CLOSCAS

XARADAS

A la *quart* de la *hu-segona*
quart-quart he vist un *tercera*
y es tan bonica y pitera
y de carácter tan bona
qu' ahir sense mes ni mes
menjant una *quatre-tres-dos*,
me 'n va regalar un tros
qu' era molt *primera-tres*.

D' Italia ciutat *tres-hu*,
poble catalá *hu-segona*,
y si pensas una estona
en lo tot, veurás seguí,
un altre ciutat que dona
cert nom que portarás tu
si en *tres-duas* no has trobat
una andalussa ciutat.

ESTAPERET.

LOGOGRIFICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13—Un Rey de Babilonia
11 2 13 7 2 1 2—Ball catalá.
11 4 11 2 1 2—Nom de dona.
1 2 3 4 3—Nom qu' es dona als rico
11 6 13 13 2—'S trova en la platja.
5 2 11 2—Tots n' hem vist.
11 10 5 2—Ten molt al llam
5 4 3 2—Gran isls de las Antillas.
3 2 13 6—Un titol.
5 2 13 2—Tots ne tenim.
3 6 5 2—“ “ “
5 2 3 6—Gran militar.
1 2 11—Tots ne tenim.
7 8—Nota musical.

CAP CIGRANY.

Soluciones á lo insetat en lo número anterior.

- 1—Com-po-si-ció.
2—O-ro-mí.
3—Es-ta-pe-ret.
4—Tarragona.
5—P O L O
O N A S
L A V A
O S A S

Han enviat solucions los ciutadants següents:

Totas; Camalluhent; Estaperet, Un Tonto y Sach de gemechs.

3, 4 y 5—Un Promés, y Andalus del Clót.

1 y 4—Un Viudo.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR DE LA GRALLA.

Cap-Cigrany—Gracias per lo que no 'ns envía. Ja hem perdut lo conte dels dias que fa que no 'l veyém.

Camalluhent.—Ja ho varem dir que lo llegir li faría perdre l' escriurer.

Ribas-Mas—Vosté va fer sortida de caball Siciliá, embestida y parada en sech.

Ram-Mat—Hi anirá son "Desterrat en lo número vinent.

Los demes que 'ns han escrit y á qui no contestém poden darse per satisfets, ja que lo seu no val la pena de que 'ns n' ocupém.

PAU SANTJAS

ARQUITECTE

y professor de dibuix lineal, lavat y topogràfic

Projectes d' edificis públics y particulars,
aixecament de planos,
divisions de propietats, peritajes y tassacions.

Carrer Egido 130º